

Отчет
За цялостната дейност на Центъра за оценка на риска по
хранителната верига към МЗХГ за 2017 г.

Дейността на Центъра за оценка на риска по хранителната верига/ЦОРХВ/ е регламентирана със ЗАКОН за Центъра за оценка на риска по хранителната верига/Обн., ДВ, бр. 44 от 10.06.2016 г./ ЦОРХВ е правоприменик на Центъра за оценка на риска към БАБХ, който функционира от **18 февруари 2011 г. до 1 октомври 2016**, когато преминава към структурата на МЗХГ. Със Закона за ЦОРХВ тази структура е прехвърлена към МЗХГ като юридическо лице на бюджетна издръжка - второстепенен разпоредител с бюджет към Министъра на земеделието, храните и горите.

Кое наложи тази промяна? Необходимостта от създаването на ЦОРХВ е свързана с **гарантиране на независимост и безпристрастност на научната оценка на риска** по цялата хранителна верига и от това следва органът, който извършва оценката на риска, **да бъде извън структурата на компетентните органи, които контролират тези процеси.** Това разграничение е регламентирано на ниво ЕС със създаването на Европейския орган по безопасност на храните (ЕОБХ) с Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните/ЕОБХ/ и за определяне на процедури относно безопасността на храните.

Центърът за оценка на риска по хранителната верига е **компетентен орган** по смисъла на чл. 22, параграф 7 от Регламент (ЕО) № 178/2002. Основната цел на Центъра е да извършва независима научна оценка по здравеопазване на животните и растенията и безопасност на храните чрез пряко възлагане от ЕОБХ, МЗХГ, БАБХ, МЗ или други държавни органи, физически и юридически лица за изготвянето на **научна оценка на риска чрез независим, прозрачен и безпристрастен анализ на научната информация** по проблеми, които пряко или косвено засягат здравето на животните и растенията, растителните продукти, растителния и животински репродуктивен материал и безопасността на храните и фуражите по цялата хранителна верига.

Съгласно Закона за ЦОРХВ, **Центърът е компетентния орган в България по смисъла на чл. 36 от Регламент (ЕО) № 178/2002, като част от мрежа на организации, работещи в области от компетентността на ЕОБХ и компетентният орган по чл. 75 на Регламент (ЕО) № 1107/2009 относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и по процедурите по одобряване, подновяване и преразглеждане на одобрението на активни вещества, антидоти и синергисти.**

ЦОРХВ е умален модел на ЕОБХ, който покрива всички нейни области на компетентност/панели) - здравеопазване на животните, хуманно отношение и репродукция на животните; биологични опасности; здраве на растенията; продукти за растителна защита и техните остатъци; генно модифицирани организми; химически замърсители; материали в контакт с храни и ензими; добавки в храни и хранителни добавки; фуражни добавки; диетични храни, хранене, алергени и храни със здравни претенции.

Експерти от ЦОРХВ са **членове на научни мрежи към ЕОБХ:** здраве на растенията, мониторинг на пестицидни остатъци, здравеопазване на животните, зоонози, химически замърсители, материали в контакт с храни, нововъзникващи

рискове. Директорът на ЦОРХВ е представител на България в **Консултативния съвет на ЕОБХ**.

Шест експерти от ЦОРХВ са включени за участие в подготовката на председателството на България на Съвета на Европа през 2018 г.

В състава на ЦОРХВ се намира **Българският контактен център на ЕОБХ**, който е посланикът между ЕОБХ и националните органи по безопасност на храните, научноизследователските институти и всички останали заинтересовани страни.

За всяка от посочените по-горе области има по един или двама експерти. В Центъра работят двама професори, един доцент, двама експерти с дългогодишен стаж в Европейската комисия и 6 доктори на науките. Експертите са ветеринарни лекари, агрономи, хуманен лекар, химици, биолог, магистър ГИС и Картография, микробиолог, генетик, хранителен технолог, ентомолог, компютърни специалисти, еколози, финансисти, юристи, връзки с обществеността. Центърът включва 4 дирекции-**Финансово** административна, правно обслужване и човешки ресурси; Оценка на риска; Комуникация на риска, обучение и контактен център; Продукти за растителна защита, активни вещества, антидоти и синергисти. **Щатът на ЦОРХВ е 50 служители**. Към края на 2017 всички места са попълнени.

Основната дейност на ЦОРХВ бе насочена към изготвяне на научни становища (по искане на МЗХ, БАБХ, МЗ и други организации). Изготвени са **33 научни становища** (32 през 2016 г., 31 през 2015 г., 29 през 2014 г., 24 през 2013 г. и 11 през 2012 г.).

Научни становища изготвени през 2017:

- Предварителна оценка на риска от проникване на вируса на **африканската чума по свинете (АЧС)** в България във връзка с откриването на първите случаи на заболяването в Чехия.

- Междинна оценка на риска от **проникване на вируса на АЧС в България** във връзка с откриването на първите случаи на заболяването в Чехия и Румъния.

- Научно становище за оценка на риска чрез анализ на информация, свързана с отглеждането на **американска норка за ценни кожи** в животновъдни обекти на територията на България

- Научно становище за оценка на ефективността от приложението на програмите за **надзор на Нюкаслската болест** по птиците 2015-2017 г.

- Становище за необходимите допълнителни мерки, извън предприетите от БАБХ, за превенция и контрол на **инфлуенцата по птиците**

- Становище за необходимите допълнителни мерки, извън предприетите от БАБХ, за превенция и контрол на **антракса**

- Анализ на получените **резултати от изпитването на официалните проби сурово краве мляко** от млекодобивните стопанства с 50 и повече дойни крави, взети съгласно Плана за действие на България за укрепване на схемата за тестване на качеството на суровото краве мляко за периода 2016-2017 г.

- Становище за **безопасност на етоксиквин** – антиоксидант за употреба във фуражи за всички видове животни.

- Научно становище за хигиенна преценка на продукти(яйца и яйчен прах) съдържащи веществото **фипронил**.

- Математически модел за количествено определяне на риска от преминаване на **замърсители от фуражи в храни**.

- Становище относно изнесените в медиите твърдения за наличие на **олеамид в лютеница**, българско производство.

- Резюме на научно становище на ЕОБХ относно безопасността на продукта 1-метилникотинамид хлорид (1-methylnicotinamide chloride (1-MNA), като **нова храна** в контекста на Регламент (ЕО) № 258/97¹

- Становище на ЦОРХВ за анализ на научната информация по отношение на безопасността на **Lactobacillus acidophilus** и неговия специфичен щам n.v. Ер 317/402 "Наринé", използван в храни на млечна основа“.

- Оценка на риска и възможности за редукция на **рак по кестена** (*Cryphonectria parasitica*) в рамките на ЕС.

- Оценка на риска и възможности за редукция на причинителя на вредителя „**увяхване на чинара**“ (*Seratiocystis platani*) в рамките на ЕС.

- Оценка на **генетично модифицирана царевица** 1507x59122xMON810xNK603 и суб-комбинациите за употреба като храна и фураж, съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 (заявление ЕОБХ-GMO-NL-2011-92)

- Оценка на риска, касаеща субкомбинацията Bt11x1507xGA21, като част от оценката на **генетично модифицирана царевица** Bt11 x 59122 x MIR604 x 1507 x GA21.

- Оценка на риска и изготвяне на становище относно **наличие на множество пестициди** над максимално допустимите норми – 6 протокола, 13 направени оценки: **флоникамид** в маруля; **флуазифоп** в бяло зеле; **карбендазим, тиофанат-метил, хлорпирифос, имидаклоприд, диметоат в маруля; хлорпирифос и тиофанат-метил в праз лук; карбендазим и тиофанат-метил в маруля; карбендазим и тиофанат-метил, в ягоди.**

- Оценка на риска и изготвяне на становище относно наличие на **пестицида диметоат** над максимално допустимите норми в марули.

- Оценка на риска и изготвяне на становище относно наличие на пестицида **бифенил** над максимално допустимите норми в лимони.

- Оценка на риска и изготвяне на становище от наличие на завишени нива от **бензалкониев хлорид в какао** на прах.

- Изготвяне на Становище относно изложени **проблеми в сектор „Пчеларство“** и предложения за законодателни промени – по искане от МЗХГ.

- Изготвяне на становище от ЦОРХВ, за наличието на **толеранс при внос** на продукцията от трети страни, по отношение на остатъци от пестициди.

- Оценка на риска за консуматора и изготвяне на становище относно наличие на **пестицида флуазифоп II в карфиол.**

- Проект на указания за извършване на **обследвания на есенни култури** и за издаване на констативни/обикновени протоколи за площи, засегнати от неблагоприятни климатични събития.

- Изготвяне на становище, по искане от МЗХГ, във връзка с позицията на фирма „Синджента“, относно **забраната на пестицида тиаметоксам.**

- Оценка на риска и изготвяне на становище за „Фитосанитарното и икономическо състояние на растениевъдния сектор в Р България, при **прекратяване употребата на неоникотиноиди** и идентифициране на алтернативни пътища за защита здравето на растенията“, по искане от МЗХГ – започнато е през декември, 2017г..

- **Оценка на риска за вредителя Radopholus similis** за територията на Европейския съюз.

- Категоризация на **гъбния патоген Botryosphaeria kuwatsukai** за територията на Европейския съюз.

- Категоризация на **вредителя Oligonychus perditus** за територията на Европейския съюз.

¹ РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 258/97 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 27 януари 1997 година относно нови храни и нови хранителни съставки

- Категоризация на **гъбния патоген** *Russinia pittieriana*, причиняващ обикновена ръжда по картофите на територията на Европейския съюз.

- Преразглеждане върху оценката на риска относно потенциалните възможности на **пестицида глифозат**, като ендокринен нарушител.

Освен становищата бяха изготвени, разпространени в мрежата и публикувани на сайта на ЦОРХВ 60 научни информации във всички области на безопасността на храните, здравето на животните и растенията:

Здравеопазване и хуманно отношение към животните

- Оценка на данните от надзора на ***Echinococcus multilocularis***, представен през 2016 г. в контекста на Регламент (ЕС) № 1152/2011.

- Потенциални рискове за човешкото здраве от **вируса на Инфлуенца А (H5N8)**.

- Информация относно **Система за молекулярен надзор**, основаваща се на възможността за предоставяне на сравними резултати от диагностичните лаборатории.

- Информация относно Одит проведен в Обединеното кралство (ОК) от 19 до 23 септември 2016 г. с цел да се оценят **мерките за хуманно отношение в млечните ферми**, Генерална дирекция „Здраве и безопасност на храните“ (DG SANTE)

- Информация относно Европейската комисия одобрила създаването на **платформа за хуманно отношение към животните** – 31.01.2017 г.

- **Контрол на епизоотията от АЧС** в Чехия чрез използване на активен вирусологичен надзор и въвеждане на иновативни методи за редукция на популациите на дивите свине.

- **Случаи на малария**, докладвани в Европейския съюз до 20 септември 2017г.

- Разработване на Методика по мерките на държавна помощ за реализиране на доброволно поети **ангажменти за хуманно отношение към птиците**.

- **Рискови фактори за първично нахлуване на ниско и високо патогенна Инфлуенца А** в птицевъдни стопанства и препоръки на главните ветеринарни служители (CVO) на страните от Г-7, ЕС, FAO

Антимикробна резистентност

- Тенденции в **продажбата на антимикробни ветеринарномедицински продукти** в 29 европейски страни за периода 2011-2014 г.

- Време е да се намали, замени и преосмисли използването на **антимикробни средства** при животните.

- Информация относно съвместно научно становище на ECDC, ЕОБХ и ЕМА по отношение на **наблюдението на AMR** и АМС при хора и животни, отглеждани за производство на храни.

- Втори съвместен доклад на Европейският център за профилактика и контрол върху заболяванията (ECDC), Европейският орган по безопасност на храните (ЕОБХ) и Европейската агенция по лекарствата (ЕМА) за **интегриран анализ на употребата на антимикробни средства и появата на антимикробна резистентност** в бактерии от хора и продуктивни животни за периода 2013-2015 г.

Биологични опасности

- Инфекциите причинени от ***Listeria monocytogenes*** запазват нивата си на разпространение, но по-често се установяват при възрастни хора.

- Случаи на заболели от **кампилобактериоза**, свързани с консумация на сурово мляко в Обединеното кралство.

- Информация за възможната етиологична връзка между вируса на **ензоотичната левкоза по говедата** и рака на гърдата при хората.

- Нов пик на масштабната хранителна епидемия, предизвикана от ***Salmonella Enteritidis phage type* (PT) 8** с профили 2-9-7-3-2 и 2-9-6-3-2, свързана с яйца от Полша.

- Информация за опасността от отравяне с **ботулинов токсин** при консумация на вейна риба.
- Научна информация за оценка на **хистаминова интоксикация** в някои страни на ЕС.

Контаминанти в храни и фуражи

- Информация относно потенциален риск за отглежданите пилета от съдържанието на **ерукова киселина** във фуражите.
- Информация относно оценка на хранителната експозиция **на алтернативни токсини** на населението на Европейския съюз.
- Информация за обявена от страна на ЕОБХ консултация по отношение на изготвени от нея научни и технически насоки за подготовка и представяне на заявление за разрешаване пускането на пазара на **храни за кърмачета** и преходни храни, произведени от белтъчни хидролизати.
- Прилагане на **NIR-технологии** за полуколичествено определяне на замърсители в храни и фуражи.
- **Фипронил** - информация от ЕОБХ от 11.08.2017 г.
- Ръководство за **оценка на фуражни добавки** във връзка с Регламент 429/2008 за разрешаване на фуражни добавки – подготовка на досие за регистрация – материал на ЕОБХ.

Хранене, алергени, диетични храни

- Информация за обществено обсъждане на проекта на ЕОБХ за научно становище относно безопасността и пригодността за употреба от **кърмачета на преходни храни**, които са с белтъчно съдържание най-малко 1.6 g/100 kcal.
- Информация относно научно становище на ЕОБХ за оценка на вещества като допустими преходни товари при **превоз на масла и мазнини** за хранителни цели по море.

Зоонози

- Изготвяне на резюме по темите от **сборника на ЕОБХ** за докладване на зоонозите за 2016 г.
- **Йерсиния** (Yersinia), като причинител на **третата най-често докладвана зооноза**, съгласно годишния доклад на Европейският орган по безопасност на храните (ЕОБХ) и Европейският център за превенция и контрол върху заболяванията (ECDC) за зоонозите, зоонозните причинители и хранителните взривове в ЕС за 2016 г.
- **Туберкулоза при хората** и животните, причинена от *Mycobacterium bovis*, като част от доклада на ЕОБХ за зоонозите, зоонозните причинители и хранителните взривове в Европа през 2016 г.
- **Бруцелозата при хората** и животните, през 2016 в Европа, като част от доклада на ЕОБХ за зоонозите, зоонозните причинители и хранителните взривове в Европа.
- Доклад на ЕОБХ и ECDC за регистрираните случаи на **бяс и западнонилска треска** на територията на ЕС през 2016 г.
- Анализ на ЕОБХ за разпространението на **ехинокозата** в Европа през 2016 година.

Здраве на растенията , пестициди, торове и подобрители на почвата

- Научна информация „**Мандат на научната мрежа** на ЕОБХ за оценка на риска по здраве на растенията“.
- Научна информация „**Забраната на неоникотиноидите** в Европейския съюз. Оценка на ефекта върху икономиката и околната среда“.
- Информационен материал относно проведена работна среща на Панела по общи стандарти на **Европейска и средиземноморска организация** по растителна защита.

- Научна информация „Оценка на риска за консуматора при наличие на **множество пестициди** в един продукт“.
- Научна информация „**Нов начин за оценка на пестицидите**“.
- Научна информация „**Как Европа осигурява безопасността** на пестицидите“.
- Научна информация „**Доклад относно пестицидните остатъци** в Европейския съюз през 2015 год., Европейски орган по безопасност на храните.
- Информация относно участие в среща на **Мрежата по пестицидни остатъци** към ЕОБХ, състояла се на 03-04 май, 2017 г., Парма.
- Научна информация „**Доклад относно пестицидните остатъци** в Европейския съюз през 2014 год., Европейски орган по безопасност на храните.
- Информационен материал от Участие в семинар „Събиране и споделяне на данни, относно **здравето на пчелите**“, Брюксел.
- Научна информация „**Становище на панела по продукти за растителна защита и техните остатъци** върху резултатите от научен доклад „Литературен преглед на **епидемиологични проучвания, свързващи експозицията от пестициди и ефекти върху здравето**“.
- Научна информация „Обществена консултация относно проект на ЕОБХ за ръководство по **дермална абсорбция**“.
- Научна информация „**Дейността на Европейския орган по безопасност на храните (ЕОБХ) по отношение здравето на пчелите**“.
- Научна информация: „Преглед на съществуващите максимални нива на **остатъци за имазалил**, съгласно член 12 от Регламент (ЕС) No 396/2005“.
- Научна информация: „Изводи от консултацията с държавите членки, заявителя и Европейския орган по безопасност на храните, по отношение оценката на риска за **портокалово масло**“.
- Научна информация: „Преразглеждане върху оценката на риска относно потенциалните възможности на **пестицида глифозат**, като ендокринен нарушител“.
- Информация от участие в **научна конференция** в Стара Загора: "Veterinary medicine in service of the people".
- Научна информация: „Методология на ANSES за оценка **на алтернативи на неоникотиноидите**“.
- Научна информация „Европейско партньорство за събиране и споделяне на данни за **здравето на пчелите**“.
- Научна информация: Изменение на настоящите стойности за максимални нива на **остатъци от фолпет в ябълки и круши**.
- **Бисфенол А – мономер**, който се използва при производството на поликарбонати и епоксидни смоли.
- Научна информация: Ръководен документ на ЕОБХ за предвиждане на **концентрацията в околната среда на активни субстанции** от продукти за растителна защита и трансформационни продукти от тях в почвата
- Изготвяне на информационен материал от участие в **12-та научна мрежа** на ЕОБХ по здраве на растенията.

Химични замърсители и материали в контакт с храни

- Задължително обявяване на **хранителната стойност върху етикетите** на предварително опакованите храни – ползи за потребителите.
- Информация за проведен тест за пригодност на Националните референтни лаборатории за **тежки метали** на държавите членки.
- Информация относно **рециклирани отпадъци от опаковки** в България.
- NanoPack: предстоящ европейско финансиран проект имащ за цел да удължи **срока на годност на опаковки за храни**, чрез използването на антимикробна повърхност.

- **OpenFoodTox: нова база данни** на Европейския орган по безопасност на храните, относно токсичността на химикали открити в храни и фуражи.

- Информация на Френската агенция за храни, околна среда, здравословни и безопасни условия на труд (ANSES), относно оценка на опасностите от съединения, влизащи в групата на **бисфенол А**.

- Оценка на безопасността на **процес “Krones”**, използван за рециклиране на poly(ethylene terephthalate), който се влага за материали и предмети влизащи в контакт с храни.

- Оценка на риска от комбинирана експозиция на хора и животни DON, негови **ацетилвани и модифицирани форми** – материал на ЕОБХ.

ГМО

- Разработване и хармонизиране на **надеждни подходи за вземане на проби** за получаване на данни, нужни за оценката на риска от генетично модифицирани растения.

- Повторна оценка (ре-оценка) на употребата на **12 модифицирани нишестета**, като добавки в храните.

- Оценка на генетично **модифицирана царевица GA21** за подновяване на разрешението съгласно Регламент (ЕО) № 1829 (Заявление ЕОБХ-GMO-RX-005)

В ЦОРХВ е извършвано **ежемесечно анализиране на нотификациите** от Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (**RASFF**), Системата на обявяване на болести по животните (**ADNS**) на ЕК, система **EUROPHYT** на ЕК, информация, генерирана от Европейския център за контрол и превенция на заболяванията (**ECDC**), от Международната конвенция за защита на растенията (**IPPC**) и от Системата за управление на кризи по хранителната верига (Food Chain Crisis Management Framework – FCC) към Организацията по земеделие и прехрана (FAO), и Системата **WANIS** на Световната организация по здравеопазване на животните (**OIE**)

През 2017 г. са изготвени **анализи на данните** от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF), както следва:

- Анализ на данните за нотификациите по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (**RASFF**), касаещи Р. България за месец декември 2016 г.

- **Обобщени резултати от възникващите проблеми** с безопасността на храните, публикувани в системата за бързо предупреждение за храни и фуражи относно материали и предмети предназначени за контакт с храни за 2016 година.

- Данни, получени от системата за бързо предупреждение за храни и фуражи по отношение на материали и предмети, предназначени да влизат в контакт с храни за периода **октомври-декември 2016 година**.

- Анализ на данните, получени от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF), касаещи наличие на **пестицидни остатъци** за периода 01.11 – 31.12.2016 г.

- Анализ на данните за нотификациите по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF), свързани с **диетични храни, хранителни добавки**, усилващи храни, нови храни, алергени и добавки в храните за третото тримесечие на 2017 г. (01.07 – 30.09.2017).

- Обобщени резултати от възникващите проблеми с безопасността на храните, публикувани в системата за бързо предупреждение за храни и фуражи относно **материали и предмети предназначени за контакт с храни за 2017 година**.

Извършван е мониторинг на информацията по отношение на **нововъзникващи и рискове за здравето на консуматорите**, свързани с безопасността на храните, такива като **замърсители в храни, добавки в храни, ГМО, нови храни, храни със здравни претенции, ензими, ветеринарномедицински продукти, препарати за растителна защита, антимикробна резистентност, ендокринни нарушители** и др.

През 2017 г. е осъществен **непрекъснат мониторинг по отношение на нововъзникващи и възникнали рискове за здравето на консуматорите, свързани с безопасността на храните, здравеопазване на животните и общественото здраве**. В тази връзка са изготвени бързи оценки на риска, научни информации и научни становища, във връзка с някои заболявания по животните, като Вископатогенна Инфлуенца по птиците, Антракс и др.; хранителни токсикоинфекции, причинени от *Salmonella enteritidis* и др.; установяване на фипронил в яйца; икономически ефект и възможни алтернативи вследствие на забраната за прилагане на неоникотиноиди в ЕС и други.

Анализ на установени зоонози и зоонозни причинители. Извършен е анализ на данните за зоонози и зоонозни причинители за 2016 г., въз основа на годишния доклад на ЕОБХ и ECDC за 2016 г. Събиране и архивиране на научни становища, научни публикации и материали, изготвени от ЦОРХВ, ЕОБХ и други европейски и международни организации, имащи отношение към сферата на дейност на ЦОРХВ и включването им в база данни (виртуална библиотека), класирани по съответната проблематика, свързана със здравето на растенията, животните и човека. Материали по актуални теми са публикувани на интернет страницата на ЦОРХВ, достъпни на следния линк: www.corhv.government.bg и <http://focalpointbg.com/>

Обобщени и докладвани са данни за зоонози и зоонозни причинители в България през 2017 г. **към платформата DCF на ЕОБХ.**

Участие в работни групи на ЕС и ЕОБХ

- Участие в среща на Панела по **общи стандарти за оценка на ефикасност**, Европейска и средиземноморска организация по растителна защита (EPPO), състояла се на 20-22 февруари, 2017г., Вагенинген.
- Участие в среща на **Мрежата по пестицидни остатъци към ЕОБХ**, състояла се на 03-04 май, 2017 г., Парма.
- Участие в семинар, организиран от Европейския орган по безопасност на храните, „Събиране и споделяне на данни, относно здравето на пчелите“, Брюксел.
- Участие в **он-лайн проучване за външно оценяване** на ЕОБХ.
- Попълване и изпращане на въпросник на ЕОБХ, относно изготвянето на **версия 3 на модела PRIMo**.
- Участие в 12-та научна мрежа на ЕОБХ по здраве на растенията, с изнасяне на презентация: **Pest control in organic farming in Bulgaria**.
- Участие в научна мрежа на ЕОБХ по АНАВ с представяне на **нов научен проект на България** със страните от Балканския полуостров на тема „Strengthening regional cooperation in the Balkans for prevention and control of some exotic transboundary vector born animal diseases with veterinary and public health importance“.
- Участие в Мрежата на ЕОБХ за обмен на информация за **възникващи рискове** и семинар за съобщаване на **възникващите рискове**, Португалия на 22-23.11.2017 г. в рамката на срещата на EREN мрежата на ЕОБХ.

Международни проекти и научно-техническо сътрудничество

- Подготовка в подписването на меморандума с българските участници в **проект за зоонозите с ветеринарния университет в ХанOVER** и ЦОРХВ на Германия.
- Подготвен е проект на предложение за регионален научно-изследователски проект на тема: **Екзотични трансгранични инфекции** за кандидатстване за финансиране от ЕС.
- ЦОРХВ е включен в международен консорциум **по проект, финансиран от ЕС** по програма „ХОРОЗОНТ 2020“ с Институт Пърбрайт, Англия, стартиращ през 2018 г. за **заразен нодуларен дерматит**.

Публикации в наши и чужди научни списания

- **Пестициди** – устойчиви органични замърсители. Влияние върху околната среда и човешкото здраве. Сборник доклади от „Семинар по екология, с международно участие“, София, 27-28 април, 2017, под печат.

- Публикуван доклад в Bulgarian Journal of Veterinary Medicine – „**Наличие на остатъци от ВМП**, според системата за бързо известяване за храни и фуражи (RASFF) за периода 01.01.2015 – 31.05.2017г.“

През годината бе оказвана **експертна помощ на ръководството на МЗХГ, БАБХ, други второстепенни разпоредители** от системата на МЗХГ, други администрации, неправителствения сектор и бизнеса чрез предоставяне на независими научни становища и оценки на риска по отношение на направленията от компетентността на ЦОРХВ, чрез прилагане на **интегриран подход, събиране и анализиране на научни данни**, имащи отношение към безопасността на храните, здравето на животните и растенията

През 2017 г., в ЦОРХВ са изготвени научни **становища по приоритетни теми**, заявени от МЗХГ и БАБХ както следва: наличие на **олеамид в лютеница**, българско производство; Оценка на безопасността на **веществото волфрамов оксид**, използвано при материали влизащи в контакт с храни; хигиенната преценка на продукти (**яйца и яйчен прах**) съдържащи **фипронил**; отглеждането на **американска норка за ценни кожи**; Оценка на ефективността от приложението на **програмите за надзор на Нюкаслската болест** по птиците; Превенция и контрол на заболяванията **Инфлуенца по птиците и Антракс**.

Организационни дейности по функционирането на ЦОРХВ

Поддържане и актуализиране на Списъка на ЦОРХВ по чл. 6, ал. 1, т. 9 от Закона за ЦОРХВ. През 2017 г е **актуализиран списъка на научните организации по чл. 6, ал. 1, т. 9** от Закона за ЦОРХВ, който към момента включва **26 национални научни организации, 16 от които са включени** и в списъка на ЕОБХ по чл. 36 от Регламент 178/2002.

Поддържане и актуализиране на списъка на ЕОБХ по чл. 36 от Регламент 178/2002 по отношение на националните научни организации, включени в списъка съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 2230/2004 на Комисията от 23 декември 2004 година за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на мрежата от организации, които работят в областите, включени в мисията на Европейския орган за безопасност на храните;

През 2017 г. не е въведена промяна (добавяне или отпадане на научни организации) за България в списъка на ЕОБХ по чл. 36 от Регламент 178/2002. Българският контактен център на ЕОБХ следи също така и за поддържане на актуални профили с данни за националните научни организации, включени в списъка на ЕОБХ по чл. 36 от Регламент 178/2002.

През май 2017 г. е **проведено посещение и работни срещи с Ректора и зам. Ректора, както и декана на ВМФ на Лесотехнически университет (ЛТУ), гр. София** за представяне на покана за подновяване на кандидатстването на ЛТУ за включване в списъка на ЕОБХ по чл. 36 и предложение за подписване на рамково споразумение за сътрудничество

През 2017 година са **излезли от печат информационни бюлетини**, съдържащи информации и резюмета на научни становища, изготвени от ЦОРХВ по материали на ЕОБХ, както следва:

- **Резюмета на научни доклади по безопасност на храните** – 2017 г. ноември 2017 г. Изданието съдържа резюмета на научни доклади от проведената годишна научна конференция на Българския контактен център на ЕОБХ към ЦОРХВ и Националната лаборатория за генно модифицирани организми към НЦОЗА, 31.10 – 2.11.2017 г., гр. София.

- **Разпространение и епизоотологични особености на Инфлуенца А по птиците** - септември 2017 г. Изданието съдържа научни доклади, представени на конференция на тема: „Актуални проблеми свързани с високопатогенната Инфлуенца по птиците H5N8“, организирана от ЦОРХВ, 6-ти юни 2017 г., София

- **Научен доклад на Европейският орган по безопасност на храните и Европейският център за превенция и контрол заболяванията (ECDC) - анализ на тенденциите и източниците на зоонозни заболявания - 2015**

- **Разпространение, биологични и епизоотологични особености на високопатогенната инфлуенца по птиците от субтип H5N8 в Европа и България през 2016/2017 г.**

- **Оценка на риска по отношение здравето на растенията, остатъци от пестициди** в околната среда и храните и материали и предмети, предназначени да влизат в контакт с храни – март 2017 г.

- **Разработени са няколко поднормативни актове** за работата на ЦОРХВ;

- **Изготвена е частична предварителна оценка на въздействието** на проект на Наредба за условията и реда за събиране на данните и извършване и предоставяне на оценката на риска по хранителната верига, която се издава на основание чл. 3, ал. 2 от Закона за Центъра за оценка на риска по хранителната верига.

Научно и административно сътрудничество

- **Осигуряване на капацитет и организация за научно сътрудничество и работа в мрежи чрез обединяване на ресурсите по оценка на риска за безопасността на храните** на всички научни институции в България;

Дирекция КРОКЦ на ЦОРХВ **поддържа мрежа от национални научни организации, включени в мрежата на ЦОРХВ (по чл. 6, ал. 1, т. 9 от ЗЦОРХВ и от списъка на ЕОБХ по чл. 36 от Регламент 178/2002)** за разпространение на научна информация и сътрудничество за използване на ресурсите и капацитета на тези партниращи организации при провеждане на оценка на риска за безопасността на храните.

Комуникация на риска

- **Осъществява се ефективна комуникация и диалог чрез организирането на срещи със заинтересованите страни по даден проблем**, свързан с безопасността на храните, въз основа на принципите за прозрачност и взаимно сътрудничество, с цел повишаване на доверието към ЦОРХВ;

През 2017 г., в ЦОРХВ бяха организирани **срещи и дискусии със заинтересовани организации по приоритетни проблеми, както следва:**

- **Научна конференция на тема „Здраве на пчелите, политики и стопански аспекти“**, 09.03.2017 г., гр. София;

- **Научна конференция „Актуални проблеми свързани с високопатогенната инфлуенца по птиците H5N8“**, 06.06.2017 г., гр. София;

- **Среща с представители на Български ветеринарен съюз и Съюза на говедовъдите в България за обсъждане на въпроси, свързани със „Странични ефекти от ваксинацията срещу заразен нодуларен дерматит по говедата (LSD) в България“**

и искане за изготвяне на научно становище по темата от ЦОРХВ, 29.08.2017 г., гр. София;

- Съвместна среща с представители на МЗХГ, БАБХ, АИСБ, АРСИС за обсъждане на **епизоотичната ситуация за африканската чума по свинете** и превантивни мерки за риска от проникването му на територията на България, 31.08.2017 г., гр. София.

- Среща „кръгла маса“ по въпросите свързани с **отглеждането на американска норка за ценни кожи в животновъдни обекти** на територията на Република България, организирана от ЦОРХВ на 25.10.2017 г., гр. София. - с участието на Министерство на земеделието, храните и горите, Българска агенция по безопасност на храните, неправителствени и природозащитни организации, имащи отношение по проблемите на отглеждането на животни с ценни кожи и фермери, собственици на ферми за животни с ценни кожи в България;

Изготвяна и свеждана до знанието на потребителите, производителите и другите заинтересовани страни на кратка, точна и навременна информация за възможни рискове, свързани с хранителната верига, и **идентифициране на нагласите на тези групи при възприемането на рисковете;**

През 2017 г., **ежеседмично са изпращани по електронен път до заинтересованите страни** (научни организации, държавни администрации, асоциации и други) научни информации, изготвени от служители на Центъра по приоритетни теми. Актуални информации, резюмета от научни доклади, брошури и други са достъпни на електронната страница на ЦОРХВ (<http://corhv.government.bg/>) и на Българския контактен център на ЕОБХ (<http://focalpointbg.com/>)

Разпространение на научната информация от ЕОБХ до националните научни организации, включени в мрежата на ЦОРХВ, както и до всички заинтересовани страни; **Българският контактен център на ЕОБХ към ЦОРХВ осъществява ежедневна комуникация по електронен път** с националните научни организации, включени в мрежата на ЦОРХВ (по чл. 6, ал. 1, т. 9 от ЗЦОРХВ и от списъка на ЕОБХ по чл. 36 от Регламент 178/2002), както и други заинтересовани страни (организации, ангажирани с официалния контрол, държавни и частни организации, асоциации и други) за разпространение на научна информация и популяризиране на дейността и инициативите на ЕОБХ,

Представени са обяви от ЕОБХ за стажове и обучения - например: ЕОБХ EU-FORA fellowship program – второ издание; възможности за участие в партньорски проекти; обяви за **подновяване на научните панели** на ЕОБХ и други инициативи на ЕОБХ в т.ч. и възможности за участие on line в открити сесии и заседания на панели на ЕОБХ.

Тези дейности са подробно описани в **Годишен технически доклад** на Българския контактен център на ЕОБХ. **Информирани са регулаторните органи и обществото** за съществуващите рискове, произтичащи от наличието на замърсители в храните и фуражите или неправилната употреба на добавки в храните и др.

ЦОРХВ изпраща **по електронен път информация** до регулаторните органи, както и други заинтересовани страни (организации, ангажирани с официалния контрол, държавни и частни организации, асоциации и други) за съществуващи или нововъникващи рискове, чрез разпространение на научни информации, оценки и становища. Материалите се публикуват и са достъпни и на електронната страница на ЦОРХВ (<http://corhv.government.bg/>) и на Българския контактен център на ЕОБХ (<http://focalpointbg.com/>).

Българският контактен център на ЕОБХ към ЦОРХВ **осъществява ежедневна комуникация по електронен път, както и посещения на място в националните научни организации, включени в мрежата на ЦОРХВ** (по чл. 6, ал. 1, т. 9 от ЗЦОРХВ и от списъка на ЕОБХ по чл. 36 от Регламент 178/2002) за разпространение на научна информация и популяризиране на дейността и инициативите на ЕОБХ.

През 2017 г. са проведени посещения на място в следните научни организации:

- **Лесотехнически университет**, гр. София (ВМФ) – за представяне на информация за командироване на национални експерти в ЕОБХ и покана за подновяване на кандидатстването на ЛТУ за включване в списъка на ЕОБХ по чл. 36 и Предложение за подписване на рамково споразумение за сътрудничество

- **Тракийски Университет, гр. Стара Загора** - за представяне на информация за командироване на национални експерти в ЕОБХ и за EU FORA –инициатива на ЕОБХ

- **Институт по зеленчукови култури „Марица“**, гр. Пловдив - за представяне на информация за командироване на национални експерти в ЕОБХ и за EU FORA – инициатива на ЕОБХ и покана на ЕОБХ за набиране на експерти за научните й панели;

- **Земеделски институт**, гр. Чирпан (по чл. 6, ал. 1, т. 9 от ЗЦОРХВ)

- **Земеделски институт** – Стара Загора (по чл. 6, ал. 1, т. 9 от ЗЦОРХВ)

- **Институт по зеленчукови култури „Марица“**, Пловдив (чл. 36 от Регламент 178/2002)

- **Институт за изследване и развитие на храните**, Пловдив (чл. 36 от Регламент 178/2002)

Цел на работните срещи беше представяне на поканата на ЕОБХ за участие в Партньорските проекти; стартиралата програма на ЕОБХ за набиране на стажанти за 2017г.; Представяне на поканата на ЕОБХ за подновяване на състава на научните панели на ЕОБХ и научният й комитет и **Актуализиране на профилите на организациите по чл. 36** (Институт по зеленчукови култури „Марица“, Пловдив и Институт за изследване и развитие на храните, Пловдив.

В началото на 2017 г. е актуализиран списъкът на представителите за България, които участват в научните мрежи на ЕОБХ. Списъкът се актуализира ежегодно. Българският контактен център на ЕОБХ поддържа непрекъсната комуникация с тях, във връзка с участието им в регулярни срещи, докладване и др.

Осъществяване на непрекъсната комуникация с представителя на България в Консултативния съвет на ЕОБХ и с **представителя на България в работната група по комуникация към Консултативния съвет** (от 2017г. функционираща като нова научна мрежа наречена Експертна мрежа по комуникация);

Директорът на ЦОРХВ представлява Центъра в Консултативния съвет на ЕОБХ. През 2017 г. сме участвали в 4 регулярни срещи на Консултативния съвет на ЕОБХ, както и номинираният представител на България е участвал в срещите на мрежата по обмен на информация (СЕН).

Дирекция „Комуникация на риска, обучение и Контактен център“ към ЦОРХВ организира **посещение на Изпълнителния директор на ЕОБХ в София**, България, за периода 4-6 април 2017 г., В рамките на визитата д-р **Бернард Урл** (придружен от г-н **Ханс Верхаген**, директор на дирекция „Оценка на риска и научно подпомагане“ в ЕОБХ и г-н **Серджо Поттиер Родейя**, старши научен експерт в отдел „Консултативен съвет и научно сътрудничество“ в ЕОБХ) се срещна с представители на научни организации в България (включени в списъка на ЕОБХ по член 36 от Регламент 178/2002), като част от обиколката си в държавите членки на ЕС за стимулиране на научното сътрудничество.

Публикувай са научни становища, оценки и други документи, изготвени от експерти от ЦОРХВ на електронните страници на ЦОРХВ, МЗХ, Българския контактен център на ЕОБХ, Системата за управление на документи DMS на ЕОБХ, гарантиращи спазването на принципите на прозрачност, достъпност, обективност, безпристрастност, независимост и навременност в работата на ЦОРХВ;

Актуални научни информации, резюмета от научни доклади, брошури и други са достъпни на електронната страница на ЦОРХВ (<http://corhv.government.bg/>) и на Българския контактен център на ЕОБХ (<http://focalpointbg.com/>)

Българският контактен център на ЕОБХ координира обмена на информация, по електронен път, официална кореспонденция и организиране и провеждане на срещи между заинтересовани страни за обсъждане на актуални теми и проблеми.

През 2017 г. са организирани следните срещи:

- среща с представители на Български ветеринарен съюз и Съюза на говедовъдите в България за обсъждане на въпроси, свързани със „Странични ефекти от ваксинацията срещу **заразен нодуларен дерматит** по говедата (LSD) в България“ и искане за изготвяне на научно становище по темата от ЦОРХВ.

- съвместна среща с представители на МЗХГ, БАБХ, АИСБ, АРСИС за обсъждане на епизоотичната ситуация за **африканска чума по свинете** и превантивни мерки за намаляване риска от проникването му на територията на България.

- провеждане на работни срещи с научни **организации, включени в списъка на ЕОБХ по чл. 36** и организации (по чл.6) от националната мрежа на българския контактен център към ЦОРХВ).

- събирани на данни относно **научни организации и експерти**, работещи в сферата на дейност на ЦОРХВ, необходими за осъществяването на научно сътрудничество и работа в мрежи чрез обединяване на ресурсите по оценка на риска в България.

ЦОРХВ периодично **актуализира мрежата от научни организации и експерти, работещи в сферата на дейност** на ЦОРХВ. В тази връзка, през месец май 2017 година са проведени посещения (работни срещи) с Лесотехнически Университет (ЛТУ), гр. София, (03.05.2017 г.) и LOCAL FOOD FOUNDATION, гр. Пловдив, за подписване на рамково споразумение за сътрудничество.

Дейности на Контактния център на ЕОБХ към ЦОРХВ

Популяризиране на дейността на Българския Контактен център на ЕОБХ чрез **издаването на информационни бюлетини**, съдържащи информации и резюмета на научни становища, изготвени от ЦОРХВ по материали на ЕОБХ, издаване на специализирани информационни брошури по актуални въпроси, организиране на национална научна конференция и/или други инициативи;

През 2017 г. са излезли от печат информационни бюлетини, съдържащи информации и резюмета на научни становища, изготвени от ЦОРХВ по материали на ЕОБХ, както следва:

- **Резюмета на научни доклади по безопасност на храните** – 2017 г. ноември 2017 г. Изданието съдържа резюмета на научни доклади от проведената годишна научна конференция на Българския контактен център на ЕОБХ към ЦОРХВ и Националната лаборатория за генно модифицирани организми към НЦОЗА, 31.10 – 2.11.2017 г., гр. София.

- **Разпространение и епизоотологични особености на Инфлуенца А по птиците** - септември 2017 г. Изданието съдържа научни доклади, представени на конференция на тема: „Актуални проблеми свързани с високопатогенната Инфлуенца по птиците H5N8“, организирана от Центъра за оценка на риска по хранителната верига, 6-ти юни 2017 г., гр. София

- **Научен доклад на Европейският орган по безопасност на храните и Европейският център за превенция и контрол заболяванията (ECDC) - анализ на тенденциите и източниците на зоонозни заболявания** – 2015. Разпространение, биологични и епизоотологични особености на високопатогенната инфлуенца по птиците от субтип **H5N8** в Европа и България през 2016/2017 г.

- **Оценка на риска по отношение здравето на растенията, остатъци от пестициди в околната среда и храните и материали и предмети, предназначени да влизат в контакт с храни** – март 2017 г. Изданията са достъпни на електронната страница на ЦОРХВ (<http://corhv.government.bg/>)

Извършена е координация на националните запитвания до контактните точки на ЕОБХ в държавите членки по въпроси за безопасността на храните и последващо обобщаване на получените отговори, предоставяне на информация при запитване от други контактни точки;

През 2017 г. от Българския контактен център на ЕОБХ е изпратено 1 запитване (през месец декември) в мрежата от контактни точки на ЕОБХ – “Request for information related to the impact of the **prohibition of the use of neonicotinoids.**“, със срок за отговор до 19 януари 2018 г. Получената информация ще бъде обобщена през 2018 г.

Екипът на Българския контактен център на ЕОБХ през 2017 г. е **работил по следните искания на информация** (Request for information) в рамките на мрежата от контактни точки на ЕОБХ, както следва:

- Франция - на тема: „Control of biological **hazards in feed**“;
- Хърватска - на тема: „Increased content of acrylamide in food products“;
- ЕОБХ - на тема: „ **African Swine Fever** – list of data providers“;
- Латвия - на тема: „Use of **Holy basil extract** in non-alcoholic beverages” – получено обобщение на резултатите от запитването;
- Франция - на тема: “Consumption of **essential oils** in food and food supplements”;
- Франция - на тема: “Request for information on **animal feed claims**”;
- Литва - на тема: „Interpreting results for **Verocytotoxin-producing E. coli (VTEC) vtx and eae genes** in raw meat and meat products“;
- Латвия - на тема: „Risk Assessment of a **Vegan Diet**- получено обобщение на резултатите от запитването;
- Франция - на тема: “**Dietary guidelines** for specific populations“;
- Германия - на тема: **Обучение по оценка на риска;**

Българският контактен център на ЕОБХ към ЦОРХВ осъществява **ежедневна комуникация по електронен път с националните научни организации**, включени в мрежата на ЦОРХВ (по чл. 6, ал. 1, т. 9 от ЗЦОРХВ и от списъка на ЕОБХ по чл. 36 от Регламент 178/2002), както и други заинтересовани страни (организации, ангажирани с официалния контрол, държавни и частни организации, асоциации и други) за разпространение на научна информация и популяризиране на дейността и инициативите на ЕОБХ. Основни инициативи, популяризирани през 2017 г:

- **обяви от ЕОБХ за стажове и обучения** - второто издание на стипендиантската програма на ЕОБХ - EU-FORA, което стартира през месец септември 2018 г. Програмата предоставя възможност на компетентните организации и техните служители да се включат в нея като обучаваща организация и/или като стипендианти (обучавани);
- възможности за **участие в партньорски проекти**;
- обяви за **подновяване на научните панели на ЕОБХ** и други инициативи на ЕОБХ;
- възможности за **участие on line в открити сесии и заседания** на научните панели на ЕОБХ.

През 2017г., чрез мрежата на Контактните точки на ЕОБХ са **популяризирани инициативи на ЕОБХ, свързани с международни дейности**, като Конференции и други, някои от които са :

- семинар за **изследванията в областта на оценката на риска** - Risk Assessment Research Assembly (RARA), който ще се проведе в Утрехт, Холандия на 07 февруари 2018 г.;
- стартира **покана за участие в рамков договор на тема** „Specialised training courses on certain aspects of food safety risk assessment for members of ЕОБХ’s Scientific Committee/Panels, their working groups, members of the ЕОБХ Networks and ЕОБХ staff“. Основната цел на тази покана е **провеждане на специализирани обучения**, чрез които ще се осигури по-добро разбиране и практическо прилагане на най-добри практики оценка на риска сред представителите на научните панели и научния комитет на ЕОБХ, нейния персонал и научните й мрежи по отношение на хоризонтални въпроси, свързани

с трите основни области на оценката на риска, а именно химична и биологична оценки на риска, оценка на риска от околната среда, методологии за оценка на риска.

Осъществява се съдействие и предоставяне на техническа помощ на националните научни организации при **кандидатстването и включването им в списъка на ЕОБХ по чл. 36** от Регламент (ЕО) № 178/2002, или при актуализирането на профилите на вече включени в списъка национални научни организации;

През 2017 г. българската контактна точка на EFSA е участвала в **4 регулярни срещи на контактните точки на ЕОБХ.**

През 2017 г. е организирана и проведена **10-та съвместна юбилейна конференция на Българския контактен център на ЕОБХ към ЦОРХВ и Националната лаборатория за генно модифицирани организми към НЦОЗА** на 31.10 – 1 и 2.11.2017 г. в гр. София, с участието на международни експерти от ЕОБХ – Sérgio Potier Rodeia и Jose Angel Gomez Ruiz.

Разширяване на националната научна мрежа от организации и националната база данни от експерти с цел разпространяване на информация, свързана с дейността на Българския Контактен център на ЕОБХ, респективно ЦОРХВ и ЕОБХ;

Обновяване на електронната страница на Българския контактен център на ЕОБХ като важно средство за комуникация в областта на безопасността на храните на национално и международно ниво;

През 2017 г. беше разработено и успешно въведено приложение (модул) за електронна **on line регистрация за участие в годишната научна конференция на БКЦ**, като елемент от електронната страница на БКЦ. През 2018 предстои обновяване и на сайта на БКЦ.

Координиране **подписването и периодичното подновяване на Споразумението** за дейността на Контактния център между ЕОБХ и ЦОРХВ;

Изготвен е **годишен технически доклад за дейността на контактния център на ЕОБХ в България за 2017 г.** Докладът е одобрен от ЕОБХ (с потвърждение по е-мейл на 27 октомври 2017 г.), в резултат на което е изпратено официално искане от ЦОРХВ за подновяване на годишното споразумение за финансова помощ за 2018 г. на българския контактен център на ЕОБХ.

Обучения и проекти

- **Координиране на обученията** на служителите в ЦОРХВ:

- През 2017 г., експерти от ЦОРХВ са взели участие в обучения, организирани от **Института по публична администрация** и Дипломатическия институт към Министерство на външните работи.

- Предоставяне на предложения и препоръки относно обученията на служителите от ведомствата и органите, които провеждат държавната политика в областта на хранителната верига.

- Изготвена и внедрена учебна програма за първоначално обучение на новоназначени служители в дирекциите от общата и специализирана администрация в ЦОРХВ.

- През 2017 г. са изпратени официални писма до институциите, провеждащи държавна политика и официален контрол в областта на хранителната верига, с **искане за предоставяне на годишните програми за обучение.** Получена е програма **само от Българска агенция по безопасност на храните**, по която, в съответствие с чл. 3, ал. 1, т. 4 от Закона за ЦОРХВ и на база установени и оценени рискове по хранителната верига, са изпратени предложения за теми, които да бъдат включени в програмата. Проведени са срещи с представители на Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол, Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството, Изпълнителна агенция по лозата и виното и дирекция „Животновъдство“ към МЗХГ, за допълнително разясняване на изискванията, заложиени в законодателството, с цел

изпълнение на изискванията на Закона за ЦОРХВ и изготвянето на годишни програми за обучение.

- **Проучване на възможностите за кандидатстване по национални и международни проекти, свързани с дейността на ЦОРХВ:**

През 2017 г. в ЦОРХВ са проучени редица възможности за участие в проекти, както и е започнала подготовката на няколко проектни предложения, които ще бъдат предоставени за одобрение през 2018 г.

- Проект „Засилване на регионалното сътрудничество на Балканите за превенция и контрол на някои екзотични трансгранични векторни заболявания по животните“, ЦОРХВ разработва проектно предложение, което ще бъде подадено за одобрение в началото на 2018 г.

- Проект в сферата на оценката на риска по хранителната верига с Грузия – ЦОРХВ започна работа по подготовката на проектно предложение за осъществяването на съвместен туининг проект с Научно-изследователски център по земеделие на Грузия;

- Проект на тема „Изследвания и подходи за нововъзникващи болести по растенията и сухоземните животни. Справяне с нововъзникващите заплахи от заразен нодуларен дерматит (ЗНД) в Европа“ – ЦОРХВ е включен като партньор в консорциум.

- Проект относно „Създаване на европейска мрежа от референтни центрове за защита и хуманно отношение към животните“ - ЦОРХВ е изразил желание да се включи като партньор в консорциум при изпълнението на подобен проект.

Оценка на продукти за растителна защита

Съгласно Закона за ЦОРХВ, Центърът е компетентния орган в България по смисъла на чл. 36 от Регламент (ЕО) № 178/2002, като част от мрежа на организации, работещи в области от компетентността на Европейския орган по безопасност на храните (ЕОБХ) и компетентният орган по чл. 75 на Регламент (ЕО) № 1107/2009 относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и по процедурите по одобряване, подновяване и преразглеждане на одобрението на активни вещества, антидоти и синергисти.

Оценени и предадени на БАБХ 108 досиета.

Сключени са договори с външни оценители за 5 области на оценка.

Всички приключени досиета са архивирани.

Участие в СПРЗ за 2017 г. – 10 бр.

Участие в Постоянния комитет по растения, животни, храни и фуражи секции Продукти за растителна защита – законодателство за 2017 г. 3 бр.

Участие в Постоянен комитет по хранителната верига и здраве на животните – пестициди/остатъци за 2017 г. 4 бр.

Участие в среща на Управителния комитет на Южна зона – 1 бр.

Участие в среща на оценители в област „Ефикасност“ от Южна зона – 1 бр.

Участие в европейска среща на оценители в област „Ефикасност“ – 1 бр.

Участие в заседание на Европейския Орган по Безопасност на Храните (ЕОБХ), Парма – 2 бр.

Разработване на поднормативни актове за работата на ЦОРХВ:

- Изготвена частична оценка на въздействие и проект Наредба за условията и реда за събиране на данните и извършване и предоставяне на оценката на риска по хранителната верига“, съгласно чл. 3 ал. 2 от ЗЦОРХВ.

- Проекта на Наредбата за интегрирано производство на растения и растителни продукти и справката за отразяване на становищата, съгласно чл.9, ал. 4 от ЗЗР – минала процедура по съгласуване с отразени бележки в последен етап на утвърждаване от министър на МЗХГ.

29.1.2018